

Határozatok Tára

T-123/09. sz. ügy

**Ryanair Ltd
kontra
Európai Bizottság**

„Állami támogatások — Valamely légitársaságnak nyújtott és e légitársaság saját tőkéjébe beszámítható kölcsön — A támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat — Valamely légitársaság eszközeinek elidegenítése — A vizsgálat előzetes szakaszának végén támogatás hiányát megállapító határozat — Megsemmisítés iránti kereset — Kereshetőségi jog — Érdekelte fél — Elfogadhatóság — Komoly nehézségek — Hatáskör — Indokolási kötelezettség”

Az ítélet összefoglalása

1. *Megsemmisítés iránti kereset — Természetes vagy jogi személyek — Őket közvetlenül és személyükben érintő jogi aktusok — Az állami támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül megállapító bizottsági határozat — Az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett felek keresete — Elfogadhatóság*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés és EK 230. cikk, negyedik bekezdés; 659/1999 tanácsi rendelet, 1. cikk, h) pont, 4. cikk, (3) bekezdés és 6. cikk, (1) bekezdés)

2. *Megsemmisítés iránti kereset — Természetes vagy jogi személyek — Őket közvetlenül és személyükben érintő jogi aktusok — Az állami támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül megállapító bizottsági határozat — Az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett felek keresete — A kereset tárgyának megjelölése — Az érintettek eljárási jogainak védelme iránti kereset — Felhozható jogalapok*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés és EK 230. cikk, negyedik bekezdés; 659/1999 tanácsi rendelet, 6. cikk, (1) bekezdés)

3. *Megsemmisítés iránti kereset — Természetes vagy jogi személyek — Őket közvetlenül és személyükben érintő jogi aktusok — Az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett felek keresete — Az EK 230. cikk második bekezdésében felsorolt összes, jogellenességre alapított jogalapra való hivatkozás joga — Valamely állami támogatás fennállásáról vagy a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről határozó ítélet meghozatalára irányuló jogalapok — Elfogadhatatlanság*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés és EK 230. cikk, második bekezdés)

4. *Államok által nyújtott támogatások — Fogalom — Jogi jelleg — Objektív elemekre alapított értelmezés — Bírósági felülvizsgálat — Terjedelem*

(EK 87. cikk, (1) bekezdés és EK 88. cikk, (2) és (3) bekezdés; 659/1999 tanácsi rendelet, 4. cikk, (4) bekezdés és 13. cikk, (1) bekezdés)

5. *Államok által nyújtott támogatások — A Bizottság által végzett vizsgálat — Előzetes szakasz és kontradiktórius szakasz — Valamely támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége — Értékelési nehézségek — A kontradiktórius eljárás megindítására vonatkozó bizottsági kötelezettség — Komoly nehézségek — Fogalom — Objektív jelleg*

(EK 87. cikk, (1) bekezdés és EK 88. cikk, (2) és (3) bekezdés)

6. *Államok által nyújtott támogatások — A Bizottság által végzett vizsgálat — Hatáskör — Az állami támogatás hiányát megállapító, ezzel egyidejűleg pedig a tagállam által tett kötelezettségvállalásokat figyelembe vevő határozat Bizottság általi elfogadása*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés; 659/1999 tanácsi rendelet, 4. cikk, (2) bekezdés)

7. *Államok által nyújtott támogatások — Bizottsági határozat — A jogszerűségnek a határozat elfogadásakor rendelkezésre álló információk alapján történő megítélése*

8. *Államok által nyújtott támogatások — Jogellenes támogatás visszatéríttetése — Az adós meghatározása eszközátruházás esetén — A vállalkozás úgynevezett „gazdasági folytonosságának” kritériuma — A számításba vehető valamennyi körülmény figyelembevételének kötelezettsége — Hiány*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés)

9. *Államok által nyújtott támogatások — Állami támogatás fenn nem állását megállapító bizottsági határozat — Indokolási kötelezettség — Terjedelem*

(EK 87. cikk, (1) bekezdés, EK 88. cikk, (2) és (3) bekezdés és EK 253. cikk)

10. *Megsemmisítés iránti kereset — Természetes vagy jogi személyek — Őket közvetlenül és személyükben érintő jogi aktusok — Támogatással kapcsolatos eljárást lezáró bizottsági határozat — A támogatásban részesülő vállalkozással versenytárs vállalkozás — Jogorvoslati jog — Feltételek*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés és EK 230. cikk, negyedik bekezdés)

1. Az állami támogatások ellenőrzésének területén az EK 88. cikk alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999 rendelet 4. cikkének (3) bekezdésén alapuló, kifogást nem emelő határozat jogszerűsége attól függ, hogy felmerültek-e kétségek a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban. Mivel az ilyen kétségek olyan hivatalos vizsgálati eljárás megindításához kell, hogy vezessenek, amelyben a 659/1999 rendelet 1. cikkének h) pontjában meghatározott érintett felek is részt vehetnek, az utóbbi rendelkezés értelmében minden érintett felet az ilyen határozat által közvetlenül és személyében érintettnek kell tekinteni. Az EK 88. cikk (2) bekezdésében és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárási garanciák kedvezményezettjei ugyanis e garanciák tiszteletben tartását csak akkor tudják érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy a kifogást nem emelő határozatot az uniós bíróság előtt megtámadják.

Ennélfogva a 659/1999 rendelet 1. cikke h) pontjának értelmében vett érdekelt féli, a kereset különös tárgyahoz kapcsolódó sajátos minőség az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében elegendő azon felperes személyes érintettségéhez, aki a kifogást nem emelő határozatot vitatja. E rendelkezés értelmében ugyanis érdekelt félnek kell tekinteni többek között minden olyan személyt, vállalkozást vagy vállalkozások társulását, amelynek, illetve akinek érdekeit a támogatás nyújtása érintheti, vagyis különösen e támogatás kedvezményezettjének versenytárs vállalkozásait. Más szóval a címzettek meghatározatlan összességéről van szó.

(vö. 63–65. pont)

2. Az állami támogatások ellenőrzésének területén, amennyiben a felperes a kifogást nem emelő határozat megsemmisítését kéri, lényegében azt vitatja, hogy a támogatásra vonatkozó határozatot anélkül fogadták el, hogy a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított volna, amivel megsértette eljárási jogait. Annak érdekében, hogy a megsemmisítés iránti kérelmének helyt lehessen adni, a felperes bármely azt bizonyító jogalapra hivatkozhat, hogy a Bizottság rendelkezésére álló információknak és bizonyítékoknak a bejelentett intézkedés előzetes vizsgálati szakaszban történő értékelésének kétségeket kellett volna ébresztenie a szóban forgó intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatosan. Az ilyen érvelés azonban nem változtathatja meg a kereset tárgyát, és elfogadhatóságának feltételeit sem. Éppen ellenkezőleg, az összeegyeztethetőséggel kapcsolatos kétségek fennállása pont az a tényező, amelyet a felperesnek alá kell támasztania annak bizonyítására, hogy a Bizottság köteles lett volna az EK 88. cikk (2) bekezdésében, valamint az EK 88. cikk alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt hivatalos vizsgálati eljárást megindítani.

(vö. 66. pont)

3. Ha valamely felperes az EK 88. cikk (2) bekezdésére alapozott eljárási jogait kívánja megvédeni, az EK 230. cikk második bekezdésében felsorolt jogalapok bármelyikére hivatkozhat, már amennyiben a megtámadott határozat megsemmisítését, valamint végeredményben az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás Bizottság általi megindítását kívánja elérni. Ugyanakkor a Törvényszéknek a támogatások Bizottság általi vizsgálatára irányuló eljárás e szakaszában nem kell határoznia a támogatás fennállásáról vagy annak a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről.

(vö. 74. pont)

4. Az állami támogatás fogalma, amint azt a Szerződés meghatározza, jogi természetű, és azt objektív körülmények alapján kell értelmezni. Emiatt az uniós bíróságnak főszabály szerint – mind az előtte folyamatban lévő jogvita konkrét tényeinek, mind a Bizottság által előterjesztett értékelés szakmai vagy összetett jellegének figyelembevételével – teljes felülvizsgálatot kell gyakorolnia azon kérdés vonatkozásában, hogy valamely intézkedés az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e. Ez annál inkább igaz, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amikor a Bizottság az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti eljárás keretében végzett első vizsgálatot követően nem tudott megbizonyosodni afelől, hogy a kérdéses állami intézkedés nem képez az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „támogatást”, vagy ha az támogatásnak minősül, akkor összeegyeztethető a Szerződéssel, illetve ha az említett eljárás nem tette számára lehetővé azt, hogy az érintett intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése során felmerült nehézségeken túljusson, akkor köteles megindítani az EK 88. cikk (2) bekezdésében említett eljárást, „anélkül hogy e tekintetben mérlegelési jogköre lenne”. E kötelezettséget ezenfelül az EK 88. cikk alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999 rendelet 4. cikke (4) bekezdésének és 13. cikke (1) bekezdésének együttes rendelkezései is kifejezetten megerősítik.

(vö. 75., 76. pont)

5. Azon kérdést illetően, hogy a Bizottság köteles-e megindítani az állami támogatás hivatalos vizsgálatára irányuló eljárást, a komoly nehézségek fogalma objektív természetű. E nehézségek meglétét mind a megtámadott aktus elfogadásának körülményeit, mind annak tartalmát illetően objektív módon kell vizsgálni, összefüggésbe hozva a határozat indokait azokkal az információkkal, amelyek a vitatott támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségéről való döntéskor a Bizottság rendelkezésére álltak. A felperest terheli annak bizonyítása, hogy komoly nehézségek álltak fenn, és ezt egy sor összefüggő bizonyítékkal teheti meg, amelyek egyrészt az előzetes vizsgálati eljárás körülményeire és időtartamára, másrészt a megtámadott határozat tartalmára vonatkoznak.

Jóllehet a Bizottság egyáltalán nem rendelkezik mérlegelési mozgástérrel a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása tekintetében, amennyiben ilyen nehézségek fennállását állapítja meg, az adott eset körülményeinek feltárása és vizsgálata során mégis bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak megállapítása céljából, hogy azok komoly nehézségeket vetnek-e fel. Az EK 88. cikk (3) bekezdése céljának megfelelően és a gondos ügyintézés őt terhelő kötelezettségére tekintettel a Bizottság ugyanis párbeszédet folytathat a bejelentő állammal vagy harmadik személyekkel az előzetes vizsgálati szakasz során felmerülő esetleges nehézségek leküzdése érdekében. Márpedig ez a lehetőség feltételezi, hogy a Bizottság az álláspontját a párbeszéd eredményéhez igazítsa, anélkül hogy ezt a hozzáigazítást eleve komoly nehézségek fennállásának bizonyítékeként kellene értékelni. Ezenfelül az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által vezetett vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta komoly nehézségek fennállására utaló jelnek minősül.

(vö. 77–79. pont)

6. Az állami támogatások ellenőrzésének területén a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az EK 88. cikk alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése alapján olyan határozatot fogadjon el, amelyben az állami támogatás hiányának megállapításával egyidejűleg tudomásul veszi a tagállam által tett kötelezettségvállalásokat.

(vö. 96. pont)

7. Az uniós bíróságnak az állami támogatással kapcsolatos határozat jogszerűségét azon információk alapján kell megítélnie, amelyek a határozat meghozatalakor a Bizottság rendelkezésére álltak. Ezenkívül a Bizottság nem köteles hivatalból és feltételezések alapján vizsgálni, hogy a közigazgatási eljárás során milyen tényeket lehetett volna közölni vele.

(vö. 103., 104. pont)

8. Az állami támogatások ellenőrzésének területén a nehéz helyzetben lévő társaságnak nyújtott támogatás visszatéríttetésére irányuló kötelezettség kiterjeszthető az olyan új társaságra, amelyre a szóban forgó társaság átruházta eszközeinek egy részét, amennyiben az átruházás alapján megállapítható, hogy gazdasági folytonosság áll fenn a két társaság között. Az ilyen gazdasági folytonosság fennállásának megállapítása érdekében a következő körülmények vehetők figyelembe: az átruházás célja (aktívák és passzívák, a munkaerő folytonossága, a vagyoni eszközök egyben tartása), az átruházási ár, az eredeti és az átvevő cég részvényeseinek vagy tulajdonosainak azonossága, az átruházás időpontja (a vizsgálat megkezdése, az eljárás megindítása vagy a végleges határozathozatal után), vagy akár az ügylet gazdasági logikája, anélkül hogy a Bizottság köteles lenne az említett összes körülményt figyelembe venni.

(vö. 155., 156. pont)

9. Ami a Bizottság olyan határozatát illeti, amelyben arra a következtetésre jut, hogy nem áll fenn a panaszos által hivatkozott állami támogatás, az indokolási kötelezettség alapján a Bizottság köteles megfelelő módon kifejtetni a panaszos számára azokat az indokokat, amelyek miatt a panaszban hivatkozott ténybeli és jogi elemek nem voltak elegendők az állami támogatás meglétének bizonyítására. Mindenesetre a Bizottság nem köteles állást foglalni azokról a tényekről, amelyek nyilvánvalóan nem a tárgyhoz tartoznak, jelentéktelenek vagy egyértelműen mellékesek. Az ilyen határozatnak ugyanis, amelyet az EK 88. cikk (3) bekezdése által bevezetett, a támogatások előzetes vizsgálatára irányuló szakasz végén fogadtak el, amely szakasz egyedüli célja annak lehetővé tétele a Bizottság számára, hogy kialakítsa elsődleges véleményét a szóban forgó támogatás teljes vagy részleges összeegyeztethetőségéről, anélkül hogy megindítaná az ugyanezen cikk (2) bekezdésében szabályozott hivatalos vizsgálati eljárást, és amely határozatot rövid időn belül hoztak meg, csak azokat az

indokokat kell tartalmaznia, amelyek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy nem állnak fenn komoly nehézségek az érintett támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésével összefüggésben.

Következésképpen az indokolási kötelezettség nem követeli meg, hogy a Bizottság a határozatában egyéb tényezőket is kifejtсен azon tényeken és jogi megfontolásokon kívül, amelyek a határozat rendszere szempontjából alapvető fontosságúak. Az ilyen indokolás elegendő ahhoz, hogy lehetővé tegye a felperes számára a megtámadott határozat indokainak megismerését, a Törvényszék számára pedig e határozat jogszerűségének az EK 253. cikk alapján történő felülvizsgálatát.

(vö. 180–182., 185. pont)

10. Az állami támogatások ellenőrzésének területén az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást befejező határozat személyükben érinti azokat a vállalkozásokat, amelyek az eljárást megindító panasz benyújtói voltak, és amelyeknek az eljárás menetét meghatározó észrevételeit meghallgatták, feltéve ugyanakkor, hogy a piaci helyzetüket a határozat tárgyát képező támogatási intézkedés lényegesen befolyásolja. Ebből azonban nem következik, hogy a vállalkozás egyéb úton, a címzetthez hasonló módon őt egyénítő sajátos körülményekre hivatkozással ne bizonyíthatná, hogy személyében érintett.

(vö. 194. pont)